

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Mănușcrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 160 Lei		Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă coașin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.
Pe jumătate de an 80 „		
Pe un pătrar de an 40 „		
Un număr 3 Lei.		
Pentru străinătate pe un an 260 Lei.		

Indatoriri față de generația de mâne.

De: **Iacob Crețiu.**

Un neam, pentru a putea ajunge să prevadă la timp, cât de cât, ceia ce va aduce ziua de mâne, și dator e fiecare, să încerce a-și scruta viitorul, — trebuie întotdeauna, să-și ațintească privirea asupra micuților, cari formează noile generații, generațiile de nădejde, de mai bine, generațiile din mijlocul cărora se vor recruta viitorii conducători ai masselor.

Cum, de aceștia, de felul cum ei vor ști să-și îndeplinească în viață, — oricari și oricât de modeste ar fi posturile lor de răspundere, — îndatoririle, față de neamul, față de țara, pentru care au luptat moșii și strămoșii lor, — va depinde totul; spre ei trebuie să se îndrepte întotdeauna, privirile tuturor acelora, cari își dau seama de adevăratul rost al existenței lor în această viață.

Căci, să se știe un lucru: atâta timp cât subordonezi intereselor tale individuale, egoiste, interesele vitale ale colectivității din care faci parte integrantă, nu meriți să treci drept corelativul real al noțiunii om! Dacă filosofia vieții de aci, se reduce pentru tine, la lupta pentru realizarea posibilității unei existenți comode numai, și în toate acțiunile tale nu urmărești decât scopuri mercantile, ce folos poate avea de pe urma ta, societatea în mijlocul căreia trăești? Dacă în viața ta, nu te nizești, ca și tu, după modestele tale puteri, să contribui măcar cu ceva, la construirea edificului evoluțiunii sociale, ci, te mulțumești numai să vegezezi de pe o zi pe alta, meriți să trăești? Să n'ai un ideal, care să depășească sferile intereselor tale individuale și pentru realizarea căruia să lupți cu orice risc, atunci ce poți găsi frumos în această viață? Cum poți suporta viața de aci?

Evident, că în viață, puțini înțeleg să-și sacrifice interesele lor individuale, luptând pentru promovarea intereselor superioare, vitale, ale neamului căruia aparțin. De ar fi majoritară, partea acelora, cari sunt gata a risca oricând totul, pentru binele comun, așa cum am avea datoria—toți să facem, sigur că azi, în secolul al XX-lea, secolul mașinismului, al civilizației și al *democrației integrale*, n'am fi unde suntem, nu ne-am găsi la răspântii de drumuri, desorientați, neștiind de unde venim, unde vrem să mergem și cu atât mai puțin, pe care drum să apucăm.

Și, pentru că aceia, cari s'au hotărât să servească în această viață altarului, lui Iisus Christos, sinteza tuturor sacrificiilor pentru realizarea fericirii generale, sunt cei mai îndrept, chemați și au posibilitatea să pătrundă în tainele sufletelor, să le cunoască, ei având sfânta datorie de a-și ține ochii mereu ațintiți asupra micuților încredințați lor spre creștere, în spiritul iubirii desăvârșite, a frumosului și adevărului; spre ei, în aceste timpuri de grele încercări, de sguduirii cari înfloare, îndreptăm apelul nostru.

Spre voi, slujitori ai altarului străbun, se îndreaptă azi mai mult ca oricând, privirile tuturor acelora, cari nădăjduesc încă în posibilitatea unei ieșiri omenești și nu animalice, din eclipsa spirituală și materială în care ne găsim.

Sunteți priviți cu indiferență, neglijați, ba sunt chiar atâtea porniri în contra voastră, pentru că blazații acestui veac de haotice frământări și aiureli, încă n'au ajuns să recunoască în unanimitatea lor, rolul vostru covârșitor, în destinul acestui neam.

Ar fi timpul, să se știe odată, și pentru aceasta avem curajul să ne spunem răspicat cuvântul, că de felul cum veți ști să pregătiți pentru viață, micuții încredințați vouă spre creștere, va depinde și soarta acelora, cari azi nu vor să recunoască importanța prețiosului

vostru concurs, în făurirea destinului neamului, dar, cari încă mâine, vor trebui să îngenunchieze, învinși, în fața realității, pe propriile lor ruini.

Aceasta fiindu-ne credința, fără a avea pretențiuni de a da sfaturi, îndrăznim să încreștăm numai, pe răbojul preocupărilor și speranțelor noastre de mai bine, un *program de educațiune religioasă* a tinerilor, ajunși în vârsta cea mai pricnică alunecărilor, în noroiul cloacelor vieții.

Acest program nu este formulat de cel care scrie aceste modeste rânduri. E al altora, mai încercați și oțeliți, în urma multiplelor capitulări în lupta vieții, dar aceștia la compunerea lui, n'au urmărit decât realizarea aceluiaș ideal, pe care îl urmărește și cel ce dorește, ca acest program să ajungă, a fi cunoscut de cât mai mulți, din cei cari au o grea răspundere morală atât în această viață, cât și în cea care începe dincolo de mormânt.

E vorba de *educația religioasă a tinerilor între 13--16 ani*. Pentru acești tineri, cari neavând bine determinată noțiunea realului, ușor alunecă spre drumurile prăbușirilor inevitabile, se preconizează: *regulate ședințe duminicale de câte o oră*.

Prin aceste ședințe, să poate scoate tineretul, de sub înrâuririle demoralizatoare ale vieții cotidiene, de sub influența prietenilor, distracțiilor americane, mediului în care trăesc și mai ales, de sub influența ziarelor și publicațiilor imorale, din cari apar așa de multe azi.

Aceste ședințe, pentru a fi ducătoare la scop, trebuie să fie serios pregătite, variate și însuflețite.

Ordinea de zi, ar fi următoarea:

1. Rugăciunea. Apelul tinerilor parohieni.
2. Zece minute de învățătură religioasă asupra Evangheliei, Liturgiei și vieții religioase, ce trebuie să ducă fiecare creștin.

3. Carnetul săptămânii. Membrii comunică ceiace le-au atras atenția în cursul săptămânii: obiecțiuni antireligioase, priveriști anapoda, fapte culese de prin ziare. Unde e locul, cuvântul președintelui intervine în discuție și pune totul la punct. Chestiunile mai grele se amână pentru o ședință viitoare.

4. Rezușatul, de către unul din membri, a unei pagini de apologetică elementară, a biografiei unui sfânt sau a unui om ilustru, ori a unei pagini de morală socială. Se comentează public.

5. Păreri asupra lucrărilor membrilor. Pentru variațiunea chestiunilor și înviorarea discuțiilor, se pun întrebări tuturor membrilor, asupra adevăratului înțeles al unei formule din Evanghelie sau catehism, a unui proverb, ori

se pun ghicitori de deslegat. Se cere a se găsi mai repede în sf. Evanghelie, învățătura despre milă, dreptate, iertarea păcatelor, etc.

Se arată contribuțiunile membrilor la apostolatul din patronagii, în diferite asociații, în familie, în mediurile muncitorești, etc. Darea de seamă a unei procesiuni religioase, etc.

Și, după circumstanțe locale, programul poate fi amplificat, luându-se în discuțiune diferite chestiuni de interes comun.

În ultimă analiză, este irevelant din punct de vedere al scopului ce se urmărește prin astfel de ședințe duminicale, modul de procedare pentru câștigarea interesului membrilor. Esențialul este, ca, păstorul de suflete, să se vadă înțeles în frumoasele sale intențiuni, iubit, apreciat și prin aceasta, implicit, stimat.

Preconizăm astfel de ședințe. E în interesul păstorilor de suflete, ca să câștige iubirea păștorilor lor.

Impune aceasta și glasul vremii.

La trecutul diecezei Caransebeșului.

De: **Dr. Ștefan Pop**

(Continuare)

În Nilles, deunde luăm textul, nu sunt iscălririle, de cari se pomenește, că ar fi în original.⁴⁹⁾ Desigur, că ar fi un deliciu intelectului nostru, dacă ne-am putea paște ochii preste catalogul a lor 12 popi, cu toți preoții lor; 40 de juzi, cu satele și tractele lor!

Aș crede însă, că în document sunt iscăliți numai popii (protopopii) în numele și din încredințarea: preoților, primarilor satelor și ținuturilor. Altcum, cu puțină cheltuială, s'ar putea zinfofotografia actul din chestiune, ca obiect de mândrie pentru inventarul muzeului episcopiei și a șematizmului ei călindar pe 1933, acum după scurgerea a lor 215 ani.

Avândul în adevărată copie s'ar adeveri și afirmațiunea, că *Fruntea Banatului* nu cere vlădică unit, ci vlădică de legea românească de până aci.⁵⁰⁾

După ce în capitolul II de aici, am arătat, că cine e Petronie candidatul postulanților Bănățeni, vom încerca acum aici să identificăm și pe vlădica Moisa, moștenit dela Turci. El răspunde fără greș la apel cu numele întreg de „**Moisă Petrovici**“!

49) Mai sus pag. 8 cu notele 1 și 2,

50) Am arătat, că scrisoarea Bănățană nu tradă: veleități, nizuințe, slăbiciuni de înclinare spre unire. O fac aceasta șirile introducătoare a lui Nilles. Vezi aici pag. 11 cu nota 3. Chiar bărbați ca Eus. Popovici, o. c. IV, 463 și Jorga, Ist. bis. românești, o. c. II, 38, se iau după Nilles.

Acest Moisa Popovici, disvalificatul prelat al Banătenilor, nu este a se confunda cu contemporanul său Moisa Petrovici, mitropolitul sârbesc din Belgradul Sârbiei! Acest Moisa Petrovici era deja de pe vremea turcilor mitropolit în Belgradul sârbesc. El călători la Viena în 1718 pentru a fi recunoscut și de nouii săi stăpâni. Aceasta îi succese cam greu! În 10 Septembrie 1718 totuși obținu înaltul decret al curții. A fost un bărbat ambițios și capabil. Nemții nu l-au simpatizat nici odată. Se temeau de el!

Mitropolia Belgradului înainte de a se încorpora Austriei a stat sub patriarhatul național sârbesc al Ipekului. În 1718 nemții o scot și o proclamă independentă, supunându-i episcopia de Valievo. Abia cu data de 11 Octombrie 1720 se subordonează *bisericește*. Banatul mitropoliei de Belgrad numită „*necaquistică*“ adevărat de nou dobândită și nu mitropoliei de Carlovit, care cum știm exista deja în Austria din 1690; decând cu intrarea sârbilor aduși de patriarhul lor de Ipek Arsenie III Cernovici. Ci nici acum încă nu se decise definitiv soarta episcopiei Râmnicului, care cu datul 22 Februarie 1719 fu scoasă de sub mitropolia Munteniei. Abia în 1725 permisă nemții jurisdicțiunea mitropoliei Beogradului și asupra Olteniei austriace; dar și acum cu oarecari restricțiuni. Mitropolitul Beogradului Moisa Petrovici, om cu planuri mari și orizonturi largi, poate mult mai largi și mai senine ca a multor generali austrieci, cari îl încolțau de toate laturele, își mută stabil domiciliul său dela spatele lui Dumnezeu din Beograd, în central, capitala și rezidențiala *noilor săi cutropitori*; spre a le cunoaște și apoi para mai bine loviturile; adică se așează în Timișoara, unde locuiește statornic cinci ani dearându-l, când apoi își vede visul împlinit de a uni cele două mitropolii naționale a: Beogradului și a Carlovițului, în una la Carloviț, unde deplin satisfăcut își mută rezidența.

Încă în 1722 un congres al sârbilor din Austria îl decretează pe Moisa Popovici de coadjutor al mitropolitului din Carloviț Vichentie Popovici. Dacă nu succede acum unirea mitropoliatelor, succede în Februarie 1726, când un congres electoral îl proclamă mitropolit unic al unitelor mitropoliate Beograd și Carloviț; de vremece slăbănogitul și ramolitul Vichentie Petrovici murise în 29 Octombrie 1725. Unirea acesta totuși abia după moartea lui Moisa Petrovici întâmplată la 7 August 1730, urmează a fi într-o toată și fără nici o rezervă efectivă și reală. Nu-l puteau răbda potențații timpului său pe activul și intransigentul naționalist și

ortodox Moisa Petrovici. Nu fură norocoși acești potențați nici în alegerea urmașului! Vichentie Ioanovici, fu tot atât de energios și rezolut ca Moisa Petrovici. Greși însă în aceia, că socoti a fi tolositor pentru sine și pentru neam îmbrățișarea religiunii noilor stăpâni; el unul carele cum știm, strica această unire așa de bine în Bihor, pe vremea când arhipăstora la Arad.⁵¹⁾ Mai ști, poate numai cu această condiție îl vor fi propus spre confirmare potențații militari și clericali (iezuții erau mici mari pe atunci la episcopia catolică a Timișorii; împedecau și pe canonicul episcop în guvernarea diecezii sale; îi răpiseră și o bună parte a diecezii) ai Banatului. Și de aici i-ar suna și lui ca la multă lume veche și nouă „Honores mutant mores“. Cred unii, că Vichentie Ioanovici, nu era filocatolic; se prefăcea numai cum s'a mai prefăcut în 1713 un antecesor al său la Arad, episcopul Ioanichie Martișovici. În vremea ultimă unii istorici sârbi îl iau în apărare pe Vichentie Ioanovici.

(Urmează)

Din trecutul nostru.

de: Dr. Dimitrie Cioloca.

Tipărim astăzi o altă predică din colecțiunea aflată în lăsamântul protopopului Ioan Tomici: „Jupâneasa lui j. Manoilo Stanciu“ care a aparținut unei familii văzute în Caransebeș, în sec. XVIII și XIX.

„În Caransebeș 19-a Martie 1815 la îngroparea *jupânesei j(upânului) Manoilo Stanciu*“.

„Pre carele iubeaște Domnul
îl ceartă. — Ebrei 12, 6.

Toate alte patimi ce să întâmplă în lăuntru omului, măcar cât vor fi de putearnice, le mai poate tăinuî de cătră alții pătimașul om. Iară dragostea cea mare ce o are neștine cătră altul, nici cum nu o poate tăinuî. Singur Domnul nostru Isus Hristos și când se silia oarecum seo tăinuiască și totuși no putu — Che viind la priatenul seu Lazar, ce era de patru zile mort și eșindui surorile lui Lazar înainte, îi spusără, cu lacrimi che fratele lor, și priatenul lui au murit. Aicea Domnul Hristos se pare che ar fi vrut se tăinuiască dragostea ce avuse cătră Lazar, pentru che li mângăia cu vorba. Iară când sapropie de mormântul lui, i să umplură ochii de lacrimi, sau turburat întru sine și au suspinat cu jale, cât toți ceice privia cunoscură, că mare dragoste au avut cătră dânsul Hristos. Ce vei zice la această întâmplare, jalnicule soț de căsătorie a răposatei acesteia? Carele când gândiai se fi mai fericit în lumea aceasta, Măna Domnului se atinsă de casa ta, pre iubitul tău soț, pre maica fiilor tăi o răpi din mijlocul vostru? Ce

51) Cnf. aici pg.: 32 și 37 cu notele subliniare.

veți zice toți jalnici petrecători, cari vă aflați aicea de întâmplarea aceasta? Au veți gândi cineva che Dumnezeu au avut vreo urâciune spre casa aceasta de sau atins cu Mâna sa de dânsa? Nici decum iubitorilor. Ci dragostea lui cea mare cătră noi au făcut jeliul acesta. Și așa trebuie se credem, che când ne trimite Dumnezeu necazuri, întristăciuni și nevoi, atuncia e semn che ne iubește. Checi pre cine Domnul îl iubește, îl ceartă. Îngăduiți-mă iubitorilor ca cu puținele părintești cuvinte cum pre tine jalnicule părinte al acestor fii ce au rămas de alor maică seraci, așa și pre toți cei ce mă ascultați, se vă înveț și se vă sfătuesc, cum trebuie se primim noi certările care ne trimite Dumnezeu, ci vă rog, ca cu luare aminte să mă ascultați.

*

Un tiner oarecarele, foarte gingaș om și cu podoabe scumpe îmbrecat trecea iarna pre o uliță, nefăcând nimărui nici o supărare — fără numai ca un păun, mândrindusă întru sine de podoabele sale ceale strălucitoare. Când iată fără veste îi cade un boț de zăpadă după cap — la care întâmplare începură a râde de dânsul toți cei ce să afla la uliță afară. Cine poate spune cum se îterătă Tinerul de o batjocură ca aceasta, cum să aprinsă și să mânîe — și puînd mâna la arma ce purta, căuta se vază cine lau lovit, ca seș isbândească. Iară deacă văzu ce mână cinstită lau lovit — o cocoană tineră ce sta în fereastră, — nu numai ca mielul îndată să îmblânzi — ci încă cu oarecare dezmiertată față i să închină și adoa zi iarăș trecu pre subț acea fereastră, cu poftă de a mai dobândi un dar ca acela.

Ce voiu se zic cu povestea aceasta, fără numai che Dumnezeu iastă Părintele nostru, iastă purtătorul de grijă al nostru, și atâta mare dragoste are cătră noi, cât și băteile, năcazurile și întristăciunile ce ne trimite El, nu trebuie să le ținem almintrelea, decât ca un dar, și ca o milă dela dânsul. Deci când fără veaste cade asupra noastră de sus, vreun boț Dumnezeu — când ne moare cineva iubit, când păgubim în vreo negoțatorie, când pierdem vreo dregătorie, sau când nisă întâmplă de undeva vreo rușine mare, atuncia nu trăbue se ne întristem, se ne mânîem și se ne aprindem; ci rădicând ochii cătră ceriu se gândim, che acea pedeapsă de sus nea venit, și nu iastă pedeapsă ci Dar, pentru care să cade se mulțămim, se i ne aplecăm.

Pentru aceeaia foarte tare am greși când ai crede cum che Dumnezeu vrea să se desfăteaze, când ne ceartă cu ceva, nici de cum, nu se bucură Dumnezeu de perirea noastră: ci ne ceartă, ca se nu ne abatem dela dânsul, ca se ne aducem aminte și se năzuim la dânsul. Checi în prisosința averilor, și întru norocirile noastre, zăuimăm pre Dumnezeu și cu totul ne abatem dela dânsul. Au gândiți che fiul cel curvariu, de care pomenește sfântă Evanghelie, che sau luat partea din avuție și sau dus se trăiască în desmiertăciuni.

Gândiți zic che sar fi hotărît cândva a să înturna la Tatăl seu, de ar fi avut ce să mai cheltuiască și se răsipească? Ba nici când. Dar, cinel întoarsă? foamea și golăteata și năcazul — era silit a paște o turmă de porci, și poftea seș sature pântecelē de rădăcinile de care mânca porcii. Această lipsă îl sili a zice — câți argați sânt la tatăl meu, carii se satură de pâne, iară ieu pier de foame. Sculamăvoiu și mă voiu duce la Tatăl meu: așa și David mărturisă che în zioa năcazului, au căutat pre Domnul.

Așa dar, orice pagubă, ori ce norocire nisă întâmplă în lumea aceasta, pururea se mulțemim lui Dumnezeu, pururea se binecuvântem pre Dumnezeu, che mai mare facere de bine nu nisă poate da nouă decât nacazul; care iastă ca și un dascăl înțelept și putearnic, care ca cu sile ne trage dela rău, și ne povățuiaște spre bine. Nu urgie dar, ci dragoste sânt năcazurile dela Dumnezeu. Drept aceeaia și pre tine jalnicule soț a răposatei aceștia mare jale cu ade-vărat, și mare întristare teau ajuns atât, cât și cel mai învățoșăși la inimă încă nu pot se nu tânguiască nenorocirea ta ci te rog, deșteaptete iubitul meu, deșteaptete din adâncul întristăciunii tale; rădică ochii în sus și vezi, ce mână iastă aceeaia carea au aruncat acest boț de zăpadă în spatele tale? Mână sfântă, și mână cinstită iastă aceeaia, carea orice lovitură va da cuiva prestă obraz, se cade seo serutem, și se ne ținem de mare noroc che sau milostivit a da în noi. Au doară va zice lutul cătră olariu, checi mai făcut așa? creștinule! Doară te vei mahnî pentru che au murit soțul tău? Ci adoși aminte, che când teai căsătorit cu ea ai știuto chei muritoare, și cum che nu va trăi în veaci pe pământ, și ea prin moartea ei au arătat lucru în faptă, cum che sau măritat muritoare, și au murit, precum au murit Părinții, Moșii, Strămoșii, Craii și Împărații. Nici pentru aceeaia nu să cade sete obidezi, pentru che au rămas fii tăi seraci de Maică, și casa ta lipsită de ajutoriul stepânei — checi Dumnezeu cum au purtat până acuma grijă de fii tăi și de casa ta, și de ici înainte va purta. Carele cu îngerul seu cel de pace, credincios, îndreptătoriu și păzitoriu sufletului și trupului tău, întru toate cugetele tale, întru toate cheile (căile) tale, întru toate ostenealēle tale, teau deșteptat, teau luminat și teau povățuit. Fii dar bărbat, fii cu credință, nu te îndoi nemica, che acelaș Dumnezeu și de aci înainte întru toate va fi sprijinitoriu tău și scăparea ta, cu spatele sale va umbri ție, acela îngerilor sei va porunci pentru tine, ca se te păzească în toate căile tale. Prestă toate fii incredințat, che această certare subț carea acuma te affii suspinând, iastă rânduită ca să fii adevărat fiu lui Dumnezeu. Nimica dar, nu te mahnî pentru moartea soțului tău che numai până aci au fost hoterite zilele ei.

Ci mai vartos te bucură che nau viețuit în deșert, în lumea aceasta; ci cu înțelepciunea sa, cu destoinicia sa, cu credința sa cea cătră Dumnezeu, și cu cea cătră bărbatul ei, cu umilința ei cu bună-cuviința ei, și cu evlavia ei pildă bună tuturor altor femei au fost. Și încă mai tare te bucură, che Dumnezeu sau învrednicit cu creștinesc sfârșit, cu sfintele taine întărită, și cu merindea cea de taină ajutorată asă muta din lumea aceasta; Pentru carea și nădejuim che în lăcașurile Dreptilor, întru împărăția ceriului sau selășluit, carea tuturor vă poftesc

Amin.

Irmosiere

scrise pe hârtie velină, curat, ceteț,
se găsec spre vânzare la

Librăria Diecezană

Prețul 150 Lei. — Se pot comanda prin ramburs.

„Fericiti cei prigoniti pentru dreptate, că acelora este împărăția cerurilor“.

Luca 6, 17.

Cuvânt magic, fericirea, a sbuciumat omenirea întotdeauna, fără însă a o afla vreodată, spre a-i gusta dulceața coajei sale, căci, dacă „chipul lumii acesteia trece“, cu atât mai mult, fericirea — cea lumească — investimântată în podoabe deșarte de bogăție, lux, îngâmfare, mărire, în aur ori putere, este supusă aceluiaș destin (Ecles. 1, 2). Putem asemăna fericirea cu aceea pasăre măeastră al cărei cântec minunat se aude în desișul codrului lumii acesteia, fără însă ca vreodată vreun ochiu sătul de aur s'o vadă sau vreo inimă îmbuibată de plăceri împărătești s'o prindă.

Rodul fericirii dar, este departe a se coace în lumea aceasta a lacrimilor și durerilor, ci adevărat este, că el se coace numai la razele soarelui vecinicie, iar dulceața lui nu poate fi gustată decât numai de aceea, cari asemenea Domnului Christos, își iau și își duc crucea suferințelor cu multă înțelepciune, cu credință, și cu dragoste desăvârșită.

Un prea cuminte poet al nostru, tâlcuiește atât de adevărat lucrul acesta:

„Pururea înțelepciunea, are culmi ce urcă'n stele.
Și de veacuri fericirea, stă pe culmile acele“.

Iată, că în zadar caută unii fericirea, căci nu o vor găsi, dacă nu pot să atingă culmile înțelepciunii. Iar un renumit filosof francez, Montesquieu, ne marturisește, că singură învățătura Mântuitorului este în stare de a ne deschide calea către fericire, lucru ce-l evidențiază în următoarele cuvinte:

„Doamne, curios lucru, învățătura lui Christos, care nu pare a avea altă țintă decât a pregăti pe om pentru o altă lume, tocmai ea este aceea care-i dă mai multă fericire, chiar și aici pe pământ“. Și să avem în vedere, că acest lucru, acest adevăr, l-a mărturisit un om, care în viața sa fusese un rătăcit, un om al cărui suflet în tinerețe, trecuse printr'o adevărată fluctuațiune.

Căci da, în adevăr, Mântuitorul este acela care a lămurit pentru vecinicie ce este adevărata fericire și cine poate a se numi cu adevărat fericit.

Odată s'a suit pe o movilă spre a lămuri gloatelor ce-l înconjurau, rostul lor în lume, punând în cuvintele sale viață din viața sa Dumnezeuască, scriind nu pe lespezi de piatră sau pe foi de papyrus, ci'n carnea inimilor lor, tâlcul celor nouă fericiri...

Neasemănat de frumoase prin simplitatea, dar prin filosofia lor, aceste criterii de viață creștinească, aceste nouă chei ale fericirii, sunt și rămân vecinice. „Fericiti cei prigoniti pentru dreptate, că acelora este împărăția cerurilor... sunt diamantul neasemuit, care scilipește tuturor limpedea lui strălucire fără seamăn.

Două cuvinte: fericirea și dreptatea. Ele nu-s fericirea și dreptatea omenească, trecătoare, ci este dorința tare și neșovăitoare de a da fiecăruia ce este al său, ceea ce i-se cuvine, iar fericit și drept este omul mulțumit sufletește și hotărât a trăi după voia lui Dumnezeu pe care El o cuprinde în porunca iubirii. Iubirea față de Dumnezeu, iubirea față de aproapele fie el chiar dușman, sunt singurul drum care prin haina suferinței, duc spre împărăția cerurilor.

Giovani Pappini astfel zice în „Viața lui Iisus“: Fi-veți schinghiiți la trup, răstigniți în suflet, aruncați în temniță, omorâți, poate și cei ce văucid li se pare, că aduc slujbă lui Dumnezeu, dar de *vă veți învoi* să pătimiți ca să le dați celor de seama voastră, aceea dreptate pe care voi înși-vă o căutați gemând, năpăstuirea vi se va schimba în dreptul de a intra în împărăția Cerurilor. Să vă bucurați, căci injurătura celor răi e consfințirea bunătății voastre și noroiul cu care vă împroșcă murdarii, e zalogul curățeniei voastre.

Și da, cuvintele Mântuitorului rostite pentru fericirea omenirii, n'au rămas glas în pustiu, căci istoria credinței creștine e scrisă cu sângele martirilor pentru slava lui Iisus.

Sfântul Apostol Pavel se vede în primejdie pe uscat sau pe ape, în temniță de atâtea ori primind lovituri fără de număr, dela jidovi de cinci ori câte patruzeci fără una lovitură, cu toiage de trei ori bătut, împroșcat cu pietrii odată, de trei ori s'a sfărâmat corabia cu el în fundul mării, unde o noapte și o zi stat, în ostenele, prigoane, defăimări, foame, sete, frig și gol fiind, însă în toate fiind cu plăcere“, știind că toate le suferă pentru dreptate, încât zicea că nici moartea nu-i va despărți de dragostea lui Christos, Domnul său (Rom. 8, 39, II Cor. 11, 26). Dar, să ne oprim puțin în marele circ roman din vremea lui Neron, sau să mergem să vedem vărsările de sânge pornite din porunca păgână a lui Deciu sau Dioclețian și atunci vom înțelege deplin ce au fost și cine au fost mucenicii creștini. Dacă continuăm mai departe drumul, auzim glasul sf. Atanasie cel de nenumărate ori persecutat, sau de ne abatem prin Capadochia, vom privi chipul blajin, dar plin de majestate al Sf. Vasile, vom auzi glasul de trâmbiță al Sf. Grigorie și

ne vom minuna de înțelepciunea Nisseanului. Trecem în Constantinopole și să ascultăm cuvântul dibaciu al aceluia, ce a fost supranumit Gură de Aur sau scoborându-ne în Cartagina vom întâlni pe fericitul Augustin, Doctorul harului. Iar astăzi urmând misiunile creștine din Asia, Oceania, Africa sau America, înțelegem ce este apostolatul, dar, mai ales, ce este martiriul creștin.

Dacă suntem prigonii fără dreptate în lumea aceasta, care este atât de departe de Christos, nu pentru minciună, hoție sau fără de legi, ci pentru adevăr și dreptate și dacă suntem socotiți de smintiți, cu atât mai mult să fim nebuni pentru Christos, căci scris este „*că cei ce seamănă cu lacrimi*“ ... acuma, la ziua aceea a judecării „*secera-vor în bucurii*“.

Temeiurile drepte înalță și luminează pe om.

Deacea dreptate cu văduva, dreptate cu săracul, nu din silă sau de dragul banilor, ci din adevărata dragoste spre a nu ne lipsi de fericirea cerului, care este vecinică și singura de folos.

Să ne prigonim pofta privirii ochiului dela vițelul de aur al lumii acesteia, să ne răstignim trufia și poftetele vieții noastre, purtând — mai ales, noi, purtătorii de sutană, prea mult prigonii ai zilelor de azi, — crucea prigoanelor, singurul dar pe care noi îl datorăm lui Dumnezeu.

Nemitaricul Judecător, ne va da după cântarul dreptății, cununa și fericirea aleșilor săi.

Dimitrie V. Anuțoiu preot.

Biblioteca religioasă-morală.

Dintr'o fericită inițiativă se redactează și editază de către Ven. Consiliu Eparhial, cu binecuvântarea P. S. Sale, mici broșuri pentru propaganda religioasă-morală. Este un început vrednic de toată lauda pentru viața religioasă-morală din parohii.

După război și în special astăzi, credincioșii noștri, nu se mulțumesc numai cu predica dela amvon, ci caută prin toate mijloacele să-și sature sufletul însetat, după orice tipăritură din cari să afle mai explicat, mai mult și mai adânc, problemele religioase. Acest fenomen s'a observat pe vremuri în lumea intelectuală a orașelor, astăzi el se manifestează tot mai pronunțat și în lumea satelor noastre. Dovada este cererea tot mai mare a broșurilor și cărților scrise pe înțelesul poporului, de cărturarii clerici și mireni de pretutindeni.

Cauzele acestui fenomen sunt două: 1. Dorința poporului de a ști mai mult, decât se

poate predica din Duminecă în Duminecă dela amvon; și 2. Descălecarea la sate a propagandiștilor politici cu discursurile lor pline de făgăduinți exagerate, prea puțin realizabile, dar și mai puțin realizate, a depreciat foarte mult valoarea intrinsecă a cuvântului viu.

Astfel litera scrisă are astăzi un credit mai apreciat. Importanța cărții în momentul de față este vădită.

Biserica trebuie să se folosească de acest fenomen, ca prin redactarea cărților religioase-morale, scrise în strictul înțeles al învățăturilor sale, să opună antidotul cărților și publicațiilor profane și eretice. Sectarii se ocupă intens cu împărțirea publicațiilor lor și deci este necesar, să opunem arme, armelor.

Cartea bună răspândită în popor este cel mai adecuat mijloc de a ține treaz, interesul pentru cele sufletești, ba mai mult, e un puternic mijloc de a feri de rătăcire.

Iată ce scrie un fericit Ierarh despre carte.

„Cartea bună intră până și în casele unde preotul nu poate intra, este tolerată până și din partea celor răi, sub formă de dar, sau suvenir. Prezentându-se, nu roșește; nebăgată în seamă, nu-și pierde răbdarea; când este cetită, susține adevărul cu calmitate; disprețuită, nu se plânge, ci așteaptă cu resemnare momente din viață, când remușcarea sufletească îndeamnă spre cunoașterea adevărului, trezește dorul de a ști mai profund, ca însași fiind gata al propune. Acoperită de praf, prin bibliotecă sau pe polițe, nu-și pierde vigoarea, ci cu răbdare pândește momentele de sângurătate, melancolie, urât, a griji viitorului sau a desnădejdei și atunci ca un credincios prieten, își scutură praful, deschide foile, se întreține fără bănueli, familiar și pururea gata a discuta și a-și susține adevărul prietenos, dar sigur. Câte suflete au fost mântuite prin cărțile bune, câte au fost ferite de rătăcirii, câte încurajate spre bine!“

Din viața practică am constatat, cu câtă bucurie e primită o carte bună de parohieni. E cetită cu toată atențiunea și e știută aproape pe din afară. Aceasta e dovada sigură, că autoritatea literii scrise cu îngrijire, din domeniul sufletesc, e mult apreciată.

Noi, cei ce trăim ceas de ceas în mijlocul poporului, suntem antenele ce recepționează mișcările și cerințele lui sufletești și nu ezităm a ne face ecoul lor.

Înaltele probleme social-creștine și istorioare religioase-morale, cu cari se ocupă distinșii scriitori în cele 12 broșuri apărute în colecția Bibliotecii religioase-morale, sunt bine apreciate încă de pe acum,

Pr. Tr. Constantin

ȘTIRI

Locale.

Duminecă, 27 Martie, după oficierea vecerniei în catedrala noastră, de către păr. profesor *Gheorghe Noaghea* și păr. diacon profesor *Zeno Muntean*, în cadrul conferințelor aranjate de „Societatea temeilor ortodoxe române”, a conferențiat păr. diacon profesor *Zeno Muntean*, vorbind despre „*Taina pocăinții*”.

Sfântul Sinod a fost convocat în sesiune de primăvară pe ziua de Miercuri 30 Martie, având a lua în discuțiune proiectul reorganizării învățământului teologic, care urmează a fi votat încă în actuala sesiune parlamentară.

În Anglia, sf. Scriptură se învață la toate facultățile și se dau examene regulate ca la toate obiectele. Zic învățații englezi: Oxfordul ar fi mai puțin Oxford și cu mult mai puțin englez, când învățământul ar pierde pe cel mai interesant dintre toate obiectele, adică sf. Scriptură, și dacă s'ar da învoirea ca omenirea să-și uite propriile izvoare. Și când te gândești că la noi sunt mulți cari socot că religia trebuie scoasă și din licee, căci în școlile de meserii și de comerț ea nici nu se învață. Amar mai suntem rătăciți și de aceia mare parte din tineretul nostru și-a pierdut încrederea în sine și așteaptă totul din spinarea statului.

„Biserica și Școala”.

Fraude fantastice. Ziarul „*Curentul*” din 20 Martie dă publicității, o statistică a fraudelor săvârșite în țara noastră, în cursul anului trecut. Suma fraudelor se ridică la 19.749.998.151 Lei. Să ne mai mirăm atunci de sărăcia generală în care ne sbatem? Să ne mai mirăm că în țara noastră slujbașii statului au ajuns să nu fie plătiți cu lunile, murind de foame? Cifra fantastică a fraudelor săvârșite în cursul unui singur an, este atât de grăitoare, încât credem de prisos un prea lung comentariu.

CONCURSE.

Pe baza dispozițiilor cuprinse în § 63 combinat cu § 23 punct 5 din Statutul organic și a §-ului 7 din „Regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter”, Consiliul eparhial publică concurs pentru întregirea postului de protopresbiter în tractul Mehadiiei cu sediul în Orșova.

Recurenții la acest post de protopresbiter au să dovediască, că au calificarea prescrisă în concluziul Nr. protoc. 111 al Congresului național bisericesc din anul 1888.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Dotațiunea dela parohia protopresbiterală din Orșova; care dotațiune constă din:

a) Sesiunea parohială constătătoare din 19 jug. pământ arător;

b) Interesele capitalului de Lei 27.000 plasat în acții de ale băncii „Allgemeiner Hermanstadter Sparkassa” din Sibiu;

c) Cvarțir liber în casa parohială;

d) Taxele ștolare uzitate.

2. Birul protopresbiteral dela preoți conform punctului 32 din Rescriptul declarator illiric.

3. Paușalul pentru spesele cancelăriei protopresbiterale în mărimea votată anual de adunarea protopresbiterală și aprobată de Consiliul eparhial, care de prezent face Lei 6471.

Din considerare la probabilitatea unei eventuale noi arondări a protopresbiteratelor, protopresbiterul ales va trebui să consimtă la noua arondare a protopresbiteratului fără a formula vre-o pretenziune materială.

Reflecțanții la acest post își vor înainta petițiunile lor provăzute cu documente autentice despre calificarea și ocupațiunea lor de până acum, Consiliului eparhial în termen de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs în „Foaia Diecezană”.

Caransebeș, din ședința Consiliului eparhial, ținută în 11 Martie 1932.

Episcopul diecezan:

3—3

Dr. Iosif Tr. Badescu

Pentru îndeplinirea postului de paroh — în urma decedatului preot Ioan Miclea — la parohia de clasa a II-a din Târnova, protopresbiteratul Bocșa-Montană, să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” cu următoarele

Emolumente:

1. 45 jughere cat. sesie parohială după care alesul preot este obligat a solvi toate dările către stat și comună.

2. Birul parohial și ștola uzitată de aici.

3. Ne fiind casă parohială, nou alesul preot să va înțelege cu preotul de aici, spre a căpăta cuarțir la el, pe lângă o taxă oarecare.

Doritorii de a ocupa acest post, vor înainta petițiunea adresată Consiliului parohial din Târnova, Prea Onoratului Oficiu Protopresbiteral din Bocșa-Montană, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, dar nu în ziua de alegere.

Recurenții vor avea și încuviințarea Prea Sfinției Sale Domnului Episcop și a Prea Onoratului Protopresbiter tractual.

Târnova, din ședința Consiliului parohial, ținută în 28 Februarie 1932.

Ioan Turnea

preș. cons. paroh

1—3

Coriolan Aldan

not. cons. parohial

În conțelegere cu mine: *Petru Ieremia* Adm. ppresb.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistoriu Diecezan ddo 15 Maiu 1929 Nr. 2360 B. ex 1929 se escrie concurs pentru îndeplinirea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă parohul Stefan Sperchez, la parohia de clasa primă din Petrovasila (Vladimirovaț) cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. A treia parte din sesiunea parohială de 34 jug. cat.

2. A treia parte din venitele stolare uzitate.

3. A treia parte din birul parohial uzitat.

De locuință să va îngriji capelanul ales, iar darea după pământul cel folosește, o plătește capelanul ales.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela Prea Sfințitul Domn Episcop Dr. Iosif Tr. Badescu, fără de care act nu vor putea fi luați în candidare, amăsurat ordinului Consistorial ddo 19 Februarie 1931, Nr. 1022 B. ex. 1931.

Cererile de concurs — adresate comitetului parohial — le vor înainta recurenții Prea On. Domn protopresbiter Ioan Murgu în Banatsko-Novoselo-Satul-nou Jugoslavia Bănat, având recurenții să se prezinte cu prealabila încuviințare a Prea On. Domn protopresbiter tractual — în vre'o Duminică sau sârbătoare în sf. biserică din Petrovasila spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie, dară nici de cum în ziua alegerii.

Petrovasila, din ședința comitetului parohial ținută la 1 Decemvrie 1931.

Nicolae Meda m. p.

Nicolae Șofariu m. p.

vice preș. com. par.

2—3

not. com. par.

În conțelegere cu mine: Ioan Murgu protopresb. tractual.

Obiecte bisericesti
dela cele mai renumite fabrici, se află
de vânzare la **Librăria Diecezană.**

FABRICA (ATELIER) DE LUMINI A EPARHIEI CARANSEBEȘULUI

In fabrica (atelier) de lumini, înființată de Consistoriul nostru eparhial, se află de vânzare lumini de ceară curată, în diferite mărimi și grosimi. Recomandăm credincioșilor noștri, ca să-și procure dela această fabrică luminele de ceară curată trebuincioase la diferitele acte religioase: cununii, prasnice, pomene, cazuri de moarte, părăstase, după cum se și cere aceasta de tradiția și cultul bisericeii noastre dreptmăritoare.

Luminele se pot procura direct sau dela și prin epitropiile parohiale la

„Librăria Diecezană“ Caransebeș
cu grosul și cu bucata.